

SLOVENŠČINA 2.0: »RAČUNALNIŠKO POSREDOVANA KOMUNIKACIJA«

Darja FIŠER

Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani

Fišer, D. (2016): Slovenščina 2.0: »Računalniško posredovana komunikacija«. Slovenščina 2.0, 4 (2): i–iv.

DOI: <http://dx.doi.org/10.4312/slo2.0.2016.2.1>.

S širjenjem svetovnega spleta je prišlo do razmaha uporabniških spletnih vsebin, za katere je zaradi specifičnih družbenih in tehničnih okoliščin, v katerih tovrstna komunikacija poteka, značilna raba pogovornih in tujejezičnih izrazov, nestandardne ortografije in skladnje, specifičnih okrajšav in hiter dotok novega besedišča. Tovrstna komunikacija je zato izjemno zanimiv nov predmet raziskovanja za korpusne in računalniške jezikoslovce, pa tudi za digitalno humanistiko in družboslovje nasploh. Ker je to področje v zadnjih nekaj letih tudi pri nas zelo živahno in je že obrodilo sadove tako v smislu virov in orodij kot tudi raziskovalnih rezultatov, smo se odločili, da mu posvetimo tematsko številko revije *Slovenščina 2.0*, ki je pravkar pred vami.

Tematska številka »Računalniško posredovana komunikacija« prinaša 7 znanstvenih razprav in 2 poročili, ki se na tak ali drugačen način dotikajo razvoja virov, orodij in metod za analizo uporabniških spletnih vsebin. Poleg slovenskega jezika se avtorji v tematski številki posvečajo tudi hrvaščini in srbsščini, s čemer številka dobiva pomembno čezjezično razsežnost.

Znanstvene razprave bi lahko razdelili na dva dela. V prvem se avtorji ukvarjajo s temeljnimi metodološkimi, infrastrukturnimi in pravnimi vprašanji proučevanja računalniško posredovane komunikacije. Odnos do jezika, ki se v uporabniških spletnih vsebinah pojavlja, v razpravi *Slovenščina Janes: pogovorna, nestandardna, spletna ali spretna?* vzpostavimo Marko Stabej, Helena Dobrovoljc, Simon Krek, Polona Gantar, Damjan Popič, Špela Arhar Holdt, Darja Fišer in Marko Robnik Šikonja. Osnovni vir za večino prispevkov

v pričujoči številki je korpus Janes, katerega gradnjo, označevanje in vsebino v prispevku *JANES vo.4: Korpus slovenskih spletnih uporabniških vsebin* predstavimo Darja Fišer, Tomaž Erjavec in Nikola Ljubešić. Postopek označevanja in analizo nestandardnih prvin v sporočilih na družbenem omrežju Twitter za hrvaški in srbski jezik v prispevku *Twiterasi, twiteraši or twitteraši? Producing and analysing a normalised dataset of Croatian and Serbian tweets* opišeta Maja Miličević in Nikola Ljubešić. Tomaž Erjavec, Jaka Čibej in Darja Fišer pa v prispevku *Omogočanje dostopa do korpusa uporabniških spletnih vsebin* opravimo pregled pravnih omejitev diseminacije korpusov, zbranih z družbenih omrežij, in predlagamo rešitve zanje.

Drugi del tematske številke vsebuje niz korpusnih raziskav računalniško posredovane komunikacije. Osrednja je raziskava *Vrednost korpusa Janes za slovensko normativistiko* Špela Arhar Holdt in Kaje Dobrovoljc, ki s primerjavo korpusa spletne slovenščine in standardne slovenščine na izbranem raziskovalnem problemu demonstrira potencial najsodobnejših korpusnih virov za sistematičen korpusni opis sodobne slovenščine. V prispevku *Tine B, Zgodovinar 666 in assange – kaj o identiteti posameznika razkrivajo uporabniška imena* Urška Vranjek Ošlak in Mija Michelizza prikažeta pomen korpusnih metapodatkov za kritično analizo diskurza, potencial sodobnih analitičnih orodij za sociolingvistiko in računalniško družboslovje pa v prispevku *O delovanju in govoru političnih elit skozi optiko Parlametra* predstavijo Tina Lengar Verovnik, Eva Vrtačič in Tanja Oblak Črnič.

Da je tematika računalniško posredovane komunikacije aktualna tudi v izobraževanju, izkazujeta poročili z osrednjih izobraževalnih dogodkov za korpusno in računalniško jezikoslovje, ki sta letos potekala pri nas in v tujini. Špela Arhar Holdt poroča o 1. poletni šoli spletne slovenščine za študente in 2. poletnem taboru spletne slovenščine za srednješolce, ki sta julija potekala na Filozofski fakulteti v Ljubljani, Dafne Marko, Iza Škrjanec in Jaka Čibej pa popišejo svoje izkušnje z 29. mednarodne poletne šole ESSLLI, ki so jo obiskali avgusta v Bolzanu.

Številka je nastala s finančno podporo temeljnega raziskovalnega projekta

JANES, ki ga med leti 2014 in 2017 financira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije. Ob izidu številke se iskreno zahvaljujem vsem avtorjem, ki so se odzvali na vabilo za prispevke, domačim in tujim recenzentom za izjemno predano recenzentsko delo in konstruktivne pripombe, s čimer so zagotovili visoko kakovost objavljenih raziskav, ter glavnima urednicama in tehničnemu uredniku za vso modrost, podporo in potrpežljivost.

Programski odbor tematske številke »Računalniško posredovana komunikacija«:

- Michael Beisswenger (TUD)
- Helena Dobrovoljc (ZRC SAZU in FH UNG)
- Vojko Gorjanc (UL FF)
- Axel Herold (BBAW)
- Miran Hladnik (UL FF)
- Simon Krek (IJS)
- Lothar Lemnitzer (BBAW)
- Harald Lungen (IDS)
- Dunja Mladenčić (IJS)
- Marko Stabej (UL FF)
- Egon W. Stemle (EURAC)
- Marko Robnik Šikonja (UL FRI)
- Darinka Verdonik (UM FERI)
- Ciara R. Wigham (ICAR)

V upanju, da številka prinaša dragocene rezultate in odpira zanimiva vprašanja, vam želim prijetno in inspirativno branje.

Darja Fišer, gostujoča urednica

Ljubljana, 30. september 2016

SLOVENŠČINA 2.0: „COMPUTER-MEDIATED COMMUNICATION“

To delo je ponujeno pod licenco Creative Commons: Priznanje avtorstva-
Deljenje pod enakimi pogoji 4.0 Slovenija.

This work is licensed under the Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0
License Slovenia.

<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

